

PLANINSKI • VESTNIK •

LETO
XVII.

GLASILO
SLOVENSKEGA
PLANINSKEGA
• DRUŠTVA •

ŠTEV.
1.

HEMMA

SPREMAR

Jungfrau in še marsikaj.

Janko Mlakar.

Weisskugel mi bo ostala vedno dobro v spominu. Kajti z nje sem prvikrat ugledal njo, katere ime sem že kot deček izgovarjal s svetim spoštovanjem, njo, ki mogočno kraljuje nad Bernskimi Alpami — divno Jungfrau. In takrat se mi je vnelo v srcu silno hrepenjenje po Tebi, kraljeva »Deva«, takrat sem sklenil, da ne odneham, preden Te ne osvojim, pritisnivši ti na ledeno čelo hribolaški poljub z — derezami.

Toda šele šestnajsto leto po ustanovitvi S. P. D. se mi je izpolnila moja vroča želja. — A nikar ne misli, ledeno dekle, da me srce še vedno k Tebi vleče! Povem Ti odkrito, da sem Te imel pri prvem obisku zadosti, sprejela si me tako mrzlo, tako ledeno, da se mi je ljubezen do Tebe na mah ohladila. Duša mi je vzkliknila, ko sem se Ti bližal, a srce mi je — vriskalo ko sem Te zapuščal!

Toda hvaležen Ti hočem biti tudi za ledeni sprejem. Opisal bom Tvojo lepoto, o Devica gora, z vso ljubeznijo, kolikor je ni zmrznilo v Tvojim mrzlim naročju, in obdal Te bom s slavo, ki jo zaslužiš. Morda vžge moj popis v kakem hribolazcu hrepenjenje po Tebi, da te obišče v tvoji samoti, če ne poprej, pa vsaj takrat, ko se Ti bo priplazil na ledeno teme — železniški stroj!

1. Posrečena »rešilna akcija«.

Pot na Jungfrau je jako draga. Ako si sam, moraš najeti dva vodnika, kajti eden te le nerad popelje. Tako spremstvo pa te utegne stati kake tri petdesetake novega kronskega denarja. In to je — saj veste kako! Tudi jaz sem imel neprijetne občutke, ko sem precenjeval denarnico in računil, da mi jo utegne Jungfrau skoraj izprazniti.

Zato sem se začel proti svoji navadi ogledovati po tovarišu, ki bi mi bil sodrug pri moji snubitvi, s pogojem, da prevzame polovico stroškov. In res, posrečilo se mi je, da sem naletel na pravega.

Nekdo mi je namreč povedal, da je gori v Štajerskih Poljčanah neki župnik, ki hodi na gore raje po grdem, kakor pa po lepem. »Ta utegne biti pravi«, sem si mislil. Potegnem se po železnici gori na zeleno Štajersko. Ko pridem do župnišča, najdem vse pozaprto. Grem toraj na vrt in tu zagledam leseno barako, v kateri je nekaj ropotalo. »Tu bom izvedel, kje je župnik«, si mislim in vstopim. Pri strgarski mizi je stal čokat mož srednje postave in je z veliko vnemo stržil kos lesa.

»Je li gospod župnik doma?« vprašam moža prijazno.

»Doma, doma, kaj bi mu pa radi?«

»To bom gospodu župniku samemu povedal.«

»Ne zamerite, gospod, ste li vedno tako kratkih besedi?«

»Vedno, zlasti nasproti radovednežem.«

»No, pa pojdite z menoj, da vam pokažem župnika.« Tako je rekel mož nekako ironično in me je peljal v župnišče.

Ko stopiva v pisarno, pogledam začudeno okrog, ker ni bilo videti nikjer župnika. Še bolj se pa začudim, ko vidim, kako se je začel strugar izpreminjati. Odložil je najprej predpasnik, nataknil je na vrat kolar, oblekel črno suknjo in rekel: »Tu je župnik, torej kaj želite?«

»Ha, ha, ha, ti si moj mož, Lojze! Jaz sem Janko, snubit grem Jungfravo, Tebe sem prišel povabit za druga. Hajdi z menoj!«

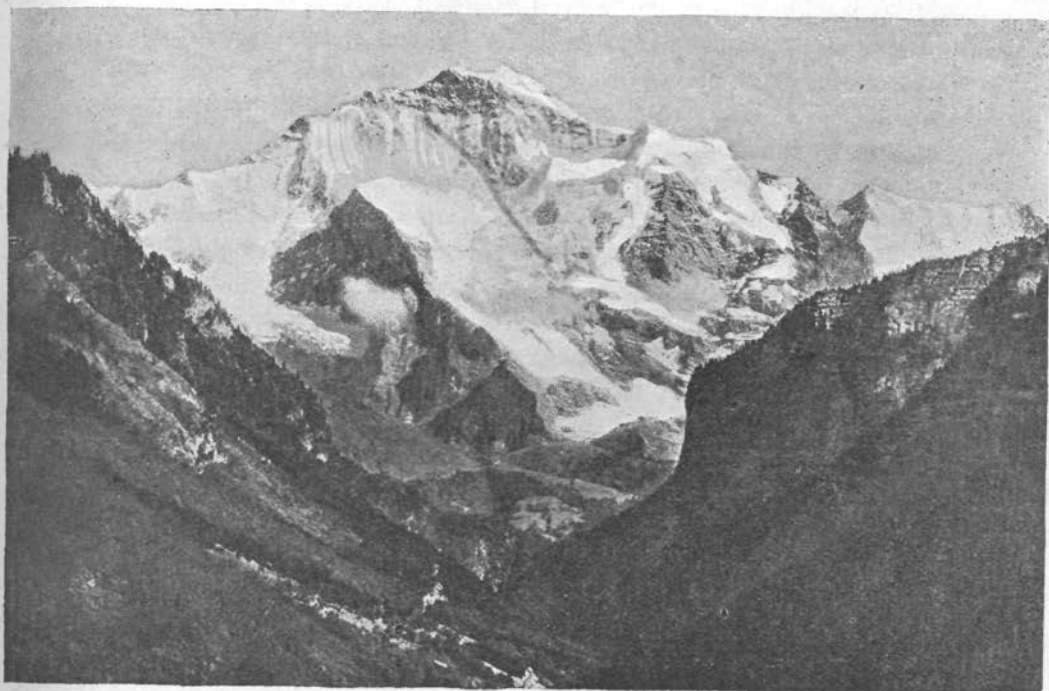
»Glejte ga! Torej ti si tisti Janko, ki s svojim pisarjenjem ljudi tako bega, da ne vedo, bi mu li kaj verjeli ali nič? In ti nameravaš na Jungfrau in vabiš mene s seboj? O tem bi se dalo govoriti.«

No, vspeh tega »govorjenja« je bil, da sem 15. avgusta istega leta čakal na Aljaževem vrtu na Dovjem Lojzeta, ki je imel priti iz Trente čez Vršič. Kajti namenjena sva bila že z večernim vlakom v Švico. Žal, da sva delala račun brez Aljaža.

Lojze se je pa bil napovedal že za prejšnji večer na Dovje. Ko pridem jaz drugo jutro tje, me začne Aljaž strašiti, češ, da ne bo nič s snubitvijo Švicarske »Device«, ker se mi je izgubil drug. Lojzeta namreč še ni bilo od nikoder. Toda jaz se mu nisem dal oplasiti; kajti moj tovariš je imel še dva vlaka na razpolago, ki bi se z njima lahko pravočasno pripeljal iz Kranjske Gore. Grem torej na vrt in se zatopim v specialne zemljevide Bernskih Alp, da bi ložje pričakal Lojzeta. A prišel je čas kosila, njega pa še ni bilo.

Med obedom je bil prijatelj Aljaž nenavadno resen. »Kaj pa ti je,« ga vprašam sočutno, da se tako držiš, kakor da bi bil vihar odnesel stolp?«

»Lojze mi napravlja skrbi, ker ga še ni od nikoder. Zagotavljal mi je, da pride prav gotovo na večer pred praznikom, in kar on obljubi, tudi drži. Bojim se, da se mu je kaj pripetilo, sicer bi bil gotovo že tu.«

Jungfrau.

»Ne delaj si zato sivih las,« ugovarjam mu jaz; »najbrže je danes prenočil še v Kranjski Gori in je jutranji vlak zamudil; sedaj po kosilu bo pa tukaj.«

»Dobro, in če ga ne bo, se ti takoj s prvim vlakom odpelješ v Kranjsko Goro in greš potem naravnost v Trento, da poizveš, kaj je z njim. Zakaj, ako ga še sedaj ne bo, sem popolnoma prepričan, da se je nekje ponesrečil.«

Te besede je izgovoril Aljaž s tako resnim izrazom v obrazu, da nisem imel niti najmanjše sumnje, da bi me utegnil vleči. Toda

čemu bi še nadalje opisaval, kako sem se z njim prerekal! Kajti konec tega prerekanja in čakanja je bil vendarle ta, da sem še isto popoldne cokljal mesto proti Švici v — Trento.

Med potjo sem pridno povpraševal po Lojzetu, a zaman; nihče ga ni videl. Pogledal sem tudi tuintam v kakšen jarek, ali za grm, če se morda ni iz gole nagajivosti vlegel kam k časnemu ali večnemu počitku; toda bilo je vse iskanje zastonj. Zato sem se trdno nadejal, da ga najdem v Trenti v župnišču, kamor sem dospel že pozno v noči. A tudi tu ga ni bilo. Prijazni gospod vikar mi je povedal, da je že prejšnji dan odšel na Dovje, toda ne črez Vršič ampak skozi Luknjo. S to vestjo so se mi skrbi še pomnožile, kajti Lojze bi bil moral biti na vsak našin že prejšnji večer na Dovjem, ako bi se mu ne bilo nič pripetilo.

Tisto noč sem jako slabo spal. Vedno sem imel Lojzeta pred očmi, sedaj brez glave, sedaj zopet z dvema. Naposled sem ga našel vsega razbitega v globokem jarku. Urno ga poberem, zbašem v velik zaboj ter ga pošljem po pošti Aljažu. Pisal sem ravno naslov na zaboj, ko se k sreči — prebudim.

Z novim dnevom so se obudile zopet prejšnje skrbi. Po dolgem posvetovanju z gosp. vikarjem in Špikom grem še k »Zlatorogu« poizvedovat. Seveda sem tam izvedel isto, kakor povsod drugod. »Gospod je šel črez Luknjo v Mojstrano,« tako se je glasil vedno eden in isti odgovor. Zato smo v Logu sklenili, da grem pogledat proti Luknji, če najdem kakšen sled za Lojzetom.

Prišel sem ravno iz strmega bukovega gozda na odprti svet, ko zaslišim globoko pod seboj glasno ukanje. Meni pač ni bilo tako prijetno pri srcu, da bi se mu bil odzval. Ker pa vpitje le ni hotelo prenehati, sem se naposled tudi jaz zadr. Nato zadoni takoj zopet zategnjen klic: »Jaankooo.«

»Glej ga spaka, kdo me pa tu z imenom kliče?« si mislim ter zavpijem: »Kaaj jeee?«

»Počaakaaaj! Lojze se je naašeel«, zadoni zopet spodaj. »No, ta je pa dobra; kje so ga neki le pobrali?« pravim sam pri sebi ter ležem na zelena tla.

Čakal sem precej časa, preden se je nekaj prigugalo iz gozda. In kdo je bil? Nihče drugi kakor Lojze. Jaz sem komaj verjel svojim očem.

»Za božjo voljo, od kod si se pa vzel?« vzkliknem z nekako veselo jezo in mu hitim naproti.

»Veš kaj, kar leziva malo na travo,« pravi Lojze ves zasopljn; »čutim se nekoliko zdelanega, ker jo maham — iz Kranjske Gore naprej brez prestanka. Medtem ko počivava, ti vso zmedo razložim. Kako da si se vendar dal od Aljaža tako potegniti? — Res je, da sem mu obljubil, da pridem na Dovje kakor v soboto zvečer in sem jo tudi mahal že proti Luknji. Toda kmalo doidem nekega stotnika, ki bi rad šel na Triglav čez Komar; samo zdelo se mu je samemu predolgočasno. Ker se mi res ni nikamor mudilo, grem kar z njim. Včeraj zjutraj sem na Kredarici maševal, krog desete ure sem jo pa sekal zložnih korakov navzdol.

Ko pridem na Dovje, srečam Aljaža na njegovem običajnem izprehodu pred cerkvijo. Komaj me zagleda, že se začne na ves glas smejati:

»Ha, ha, ha, jaz sem pa Janka poslal v Trento, da te poišče ter pripelje sem živega ali mrtvega,« vpil je na ves glas, ter se tako krohotal, da se je kar jokal.

Lahko si misliš kako neprijetno sem bil iznenaden, ko sem izvedel to novico. Bal sem se pa prav v resnici, da ne bi ti nabral kakih Trentarjev in me iskal po jarkih krog Luknje, ko nisem nikomur povedal, da grem čez Triglav. Zato sem se danes odpeljal s prvim vlakom takoj po polnoči v Kranjsko Goro in jo pobral kar naprej čez Vršič, da bi pravočasno preprečil vsako rešilno akcijo. Ko sem izvedel pri Zlatorogu, da iščeš todi mojo sled, udrl sem jo kar za teboj.«

Nekaj časa sva še počivala ter se domenila, kako izplačava Aljažu to šalo; potem sva se napotila proti Luknji. Pot je bila jako topla, ker sva morala cokljati v največji vročini; obotavljati se nisva smela prav nič, če sva hotela porabiti večerni vlak. Najbolj naju je jezilo, da je bil ves najin obilen pot in vsa hoja brez potrebe.

Ko prideva na Dovje, sprejel naju je Aljaž z največjim veseljem.

»Vidiš, Janko, kako je dobro, da sem te poslal v Trento po Lojzeta? Komaj si tja prišel, si ga že našel ter pripeljal živega in celega! Jaz te bom razglasil kot najboljšega gorskega reševalca polomljenih in ponesrečenih hribolazcev. Kakor hitro se bo posrečilo, da bo kak turist izginil v naših gorah, pošljemo takoj tebe ponj. Ti ga pripelješ zdravega in celega, ako ga najdeš tudi vsega razbitega. Toda sedaj pojdemo na vrt v uto, da zalijemo to posrečeno rešilno akcijo.«

»Veš, ti dragi moj Jaka,« odvrnem mu jaz, »glede te rešilne akcije se že še pomeniva, ko pridem nazaj iz Švice. Za likof pa midva nimava časa, ker se nama mudi na vlak.«

»Kaj hočeta res še v Švico, vkljub temu, da sta se v Trenti igrala skrivalnice?« se zavzame Aljaž na ves glas. »Ves svet mi je priča, da sem vaju odvrčeval na vse načine od te poti. Ako imata pa za lepoto besedo gluha ušesa in za prijazne opomine otrpla srca, potem le idita in posejajta Bernske ledenike s svojimi kostmi. Kaj prida tako ne bo iz njih izraslo. To vama pa tudi povem, da niti solze ne bom potočil za vama.

Kdo ve, kaj bi nama bil še vse Aljaž napridigal, ko bi ga bila utegnila poslušati. Ker pa nisva imela veliko časa na razpolago, sva urno nabasala vsak svoj nahrbtnik in sva se napotila proti kolodvoru. Sicer se je dobri gospod Aljaž ponudil, da naju bo spremil do postaje, toda midva sva se mu zahvalila za njegovo preveliko prijaznost; kajti vedela sva, da je že marsikdo plačal njegovo spremstvo z »zamujenim vlakom.«

(Dalje prihodnjič).

V Višarskih Glavah.

Dr. H. Tuma.

Sv. Višarje in skupina vrhov nad njimi leže v občini Žabnica. Planina na levo pod sv. Višarjam in pašniki na levem bregu Mrzle Vode so v posesti Žabniških pastirjev. Zaradi tega sem si izbral za vodnika posestnika Ivana Fruštuka h. št. 148 iz Žabnic, ki bi mi bil po priporočilu gg. župnika in poštarja najboljši informator v kraju. Odrinil sem z njim rano zjutraj iz Žabnice, kjer sem bil dobro postrežen v slovenski krčmi gda. Albina Erliha. Najbolj rabljena pot na Sv. Višarje pelje skozi Višarski Graben naravnost proti Višarski Planini (1576 m), kjer se pridruži pot iz Trbiža in od Mrzle Vode gori. Že s ceste pod Višarskim Grabnom je vidna cela vrsta krnastih špic v ozadju. To so »Za Vrabci Špice.« Na desno pred njimi stoji obli porasli vrh Medvedji Dom,¹⁾

¹⁾ Enaka imena se dobe na večjih krajih po Koroških Slovenskih in Furlanskih Alpah, tako na pr. Bärenloch pod Piparjem, pod Dvema Špicama, in Le tane dell' Orso tik Dveh Špic.

Vstop pota na Sv. Višarje je povsod zaznamovan z znamenji, ki nosijo podobo molečega angela, tako tudi vstop od Žabniške ceste. Po prvih božjepotniških krčmah vede pot skozi gozd tik struge Višarskega Grabna, potem pa se prestopi na dolgo »Longovo senožet«, za njo strmeje v hladni, vlažni »Gozd v Podrtju«. Višarski Graben se je udril pred kakimi 200 leti. Od takrat izvira ime »V Podrtju«; ta dogodek je po ustnem sporočilu ljudem še v spominu Na desnem bregu Višarskega Grabna, po katerem vede pot, je Podrtje zaraslo z lepim smrečjem, levi nasprotni breg, ki se je izpodmlel pozneje, pa je gol ter se imenuje Nova Frata.¹⁾ Za gozdom v Podrtju, približno na pol poti do svetišča, izvira Matere Božje Studenec po nemško: das Annabründl. Tu se je po pravljici Devica Marija utrujena odpočila na kameniti ploči, ki sedaj leži malo nižje pod studencem. Pogosto se vidi, kako si božjepotnice polnijo steklenice s to vodo in valjajo svoje robce in molke po ploči ter si z njimi brišejo oči in obraz. Ploča je raditega že vsa svetlo olikana. Iz Žabnic do tu je uro hoda. Gozd postaja redkejši, pot strmejša in vede čez vrhno grapo, iz katere prihaja ob nalivih Jezerska Voda. V kotlini Višarske Planine pod Za Vrabci Špice je bilo nekdanje jezero, še zaznamovano na vojaškem in tudi na Lechnerjevem zemljevidu 1 : 50.000. Jezero so izpustili pred kakimi štirimi leti, ker je večkrat vanj zašla živina in poginila.

Ne daleč od pastirske koče stoji sedaj krčma, kotirana s 1576 *m*. Tu je stala nekdanja Kižnerjeva bajta, katero je leta 1862 snel snežni plaz. Ravno nad to bajto stoji Kižnerjev vrh, t. j. najzahodnejša špica Za Vrabci. Poleg njega na levo stoji šiljast, skalnat vrh, t. j. Beraški Križ, 1891 *m*. To ime je nastalo slučajno l. 1872. Neki berač z imenom Franc Samsa je stavil, da prinese od Kižnerjeve bajte na skalnato špico težak lesen križ v pol ure. Dobil je stavo. Ko se je pozneje križ podrl, so duhovniki na Sv. Višarjah skrbeli, da se je prenesel na bližnji, nekoliko višji vrh; deli križa se vidijo tam še danes. Najvišji vrh Za Vrabci Špice ima 1941 *m*. Potem se vrhovi znižajo do Za Vrabci Škrbine 1715 *m*. Tod čez je na zemljevidu zaznamovana steza. Nemci imenujejo to škrbino Eisengrabenscharte.

Na levo od te škrbine sta »Za Železom Glava« in »Za Železom Špik.« Na izdaji 1 : 75.000 vojnogeografskega zavoda od leta 1880 je Za Železom Špik previsoko kotiran s 1780 *m* ter napačno nazvan

¹⁾ Frata na Koroškem pomeni odrt, gol ali le malo porasten svet.

Braschnik. Pašniki za tem vrhom se imenujejo Za Železom in preidejo na levo (doligrede) v Železni Graben (Eisengraben), na desno pa v Mirnik v grapo, ki se združi z glavno grapo Kamnitnico ali tudi Visoke Ride Graben (Hochreitengraben); obe grapi se iztekata v Mrzlo Vodo. Nižje doli kot zadnji levi pritok je Graben Krešnje Vode, to je voda iz Studenca na poti od Zilice, oziroma od vasi Mrzla Voda gori, približno sredi poti na Sv. Višarje (1343).

Od Višarske Planine pa do Za Vrabci Škrbine je 15 minut hoda. Od tod sem hotel prečiti vse vrhove gorske skupine nad Sv. Višarji. Fruštuk pa mi je trdil, da mi lepše vse razloži, če obideva vrhove po boku. Od kote 1941 se nadaljujejo Za Vrabci Špice še nekoliko nasproti jugu, v ravni črti. Potem pa sledi v isti smeri podolgasta obla glava, ki je kotirana z 2015 *m*, to je Za Klobukom Glava. Pod njo in pod najvišjim vrhom cele skupine 2071 *m* na jug, je pašnik Gorenja in Dolenja Veža, ki odpada v Visoki Prod Lange Lahn. Jugovzhodni del veže se imenuje Višarska Veža, južni del pa Zapraška Veža.

Iz Klobuka vedeta v Vežo dve škrbini na desni ob koti 2015, »Škrbina v Višarsko Vežo,« na levo ob koti 2071 pa »Škrbina v Zapraško Vežo.«

Obkrožila sva »Za Klobukom Glavo«, mesto pa da bi lezla po grapi Višarske Veže, me je zapeljal Fruštuk v pečine na levo, da bi naravnost prišla do najvišjega vrha. Zašla sva v gosto ruševje, klinometer je kazal 45° strmine, kjer je še šlo. No, strmina se je dvigala od 55°—60°, ruševje je postajalo vse gnilo in zmečkano po plazovih, tako da ni dajalo več opore ne roki ne nogi. Ker nisva imela ne vrvi ne derez, sva opustila vzeto smer; splezal sem čez kaka dva metra visoko pečino ter krenil splatoma (querüber) na desno ter po kratkem priplezal na Greben, ki iz Škrbine v Višarsko Vežo vede vrh Špika nad Višarsko Vežo. Vrh sem določil na 2036 *m*. Ta vrh je lepo viden od Sv. Višarij ravno v ozadju Klobuka. S tega vrha sva se spustila po gorenjemrodu Klobuka do pod glavni vrh cele skupine, 2071 *m*. Ta vrh imenujejo Žabčanje Pergamiten, t. j. Pri Piramidi, katera že oddavna stoji na tem vrhu. Imenovanje Steirner Jäger se je zaneslo šele po turistih. Pravo ime je »Pri Piramidi nad Klobukom«.

Na levo od glavnega vrha (proti jugu glede) stoji skoraj enako visok vrh, določil sem mu višino 2065 *m*, »Špik nad Zapraško Vežo.« Med tem in Piramido je Škrbina v Zapraško Vežo. Tod čez drži

Storžič
(2134 m)

Kočna

(2484 m). (2442 m). (5241 m).

Dovška Škrbina.

Pogled z Grintavca na Kočno (2541 m).

Fotogr. Fran Wratschko.

pot s Klobuka izprva po gorenji Zapraski Veži, potem na desno čez Prašnik (pašnik), potem Prašnikove Police (gozdnati pašnik) in na Prašnikovo Sedlo, 1486 m. Kakor rečeno, prideta obe, Višarska in Zapraska Veža v »Visoki Prod,« med tem in Kamnitnico pa je »Veliki Plaz« (Breite Lahn.) Panoga od Piramide proti severu je brez imena. Imenoval bi jih domačinom razumljivo »Glavo nad Klobukom.« Sploh imenujejo Ovčjevesci in Žabčanje kolektivno vse skupaj »V Glavah«. Prof. Gstirner je konstatoval po listnicah že iz l. 1592 ime Köpfach t. j. »V Glavah«. Ker je enako ime za vrhove v ozadju Zajzere proti Italiji, bi imenoval celo skupino »V Glavah nad Sv. Višarji« ali Višarska Glava, one pa Krniške Glave.

Kotlina, katero tvorijo vrhovi Za Klobukom Glava (2015 m), Špik nad Višarsko Vežo, Špik nad Zaprasko Vežo, Piramide in Glave nad Klobukom, se imenuje »V Klobuku«. Stari vojaški zemljevid je tudi pravilno rabil za vse imenovane vrhove imenovanje Im Hut. Šele novejši zemljevidi so dostavili še za glavni vrh Steiner Jäger, docela napačno pa še poleg njega Prašnik. Prašnik ni nikak. vrh, marveč, kakor Veža, le gorski pašnik na jugozahod proti Prašnikovemu Sedlu. Pri Piramidi sva se s Fruštukom izdatno odpočila. Bila sva od Matere Božje Studenca naprej brez kaplje vode in vreme je postajalo nekoliko južno, zadušno. Plezanje nad Višarsko Vežo pa tudi ni bilo kar tako! Z vrha sva odrinila ob 12 uri 15 min. na desno v precej strm skalnat žleb in od tod na planinski pašnik »Prašnik«.

Od Piramide na desno nad Prašnikom proti zahodu so trije krnasti vrhovi. Prva dva sta brez imena, tretji je Prašnikov Špik, četrti vrh poleg njega pa je Prednji Beračnik. To je menda kota 2037 Lechnerjevega zemljevida 1 : 50.000. Med Prašnikovim Špikom in Prednjim Beračnikom vede v zemljevidu zaznamovana steza. To stezo je nekoliko popravilo S. P. D. Za Škrbino med Prašnikovim Špikom in drugim neimenovanim vrhom so stali nekdam trije kamneni lovci; sedaj je viden od Sv. Višarj le še en skalnat steber, ki se zdi, kakor bi stal na Škrbini sami. Za Prednjim Beračnikom proti jugu stoji drugi ali Zadnji Beračnik. Pod Beračnikom proti jugozahodu pa so Glave, najvišja Prašnikova Glava na jug za njim »Glavni Špik«, ki se od Sv. Višarji vidi tik zadaj za Prednjim Beračnikom, skoraj kot en sam vrh z njim. Od Beračnika na severozahod je skalnati turen in tik njega Škriljni Vrh. Od Sv. Višarj se vidita oba kakor ena sama široka glava, od Zajzere se pa vidi skoraj le Turen in tudi od Piramide se vidi kot tak.

Med Turnom in Glavami doli je široka grapa Krbuljnikova Drča. Od Škriljnega Vrha čez 1788 *m* do 1632 *m* so Škrilje, gozd-nati hrbet, naprej do 1552 *m* pa je Pleče. Izpod Škrilja in pod Plečami na zahod doli pada Pleče-Graben ali, kakor ga Ovčjevesci imenujejo, Schneidergraben ali v gorenjem delu »Medvedje Jame Grapa«. Izpod Turna teče Škriljni Graben ali Krbuljnikov Graben, ki se izgublja po Projevi senožeti v Zajzeri. Gozdnata reber med Pleče-Grabnom in Škriljnim Grabnom, 1152 *m*, je Kozji Hrbet. Gaisrücken na Lechnerjevem zemljevidu nad 1222 je napačno, skale nad 1222 se nasprotno imenujejo »Krbuljnikov Rob«. Gozdnata Reber med Miskonka-Grabnom in Krničnim Grabnom pa se imenuje »Grmov Hrbet.« Pod njim iz vznožja, pod stezo in Projevo senožet, izvirajo močni dobri studenci »Poluz« (tako pravijo Žabničanje) ali Za »Po-vudom«, kakor govorijo Ovčjevesci. Od Prašnikovega Sedla v Zajzero gre Klinken-Graben, v Mrzlo Vodo pa Prašnikov Graben.

Od Prašnikove Škrbine sva jo krenila s Fruštukom po zazna-movani stezi čez Gorenjo Krnico mimo studenca na pot Sv. Višarij v eni uri. Gozdnati vrh na desno od kapelice je Črna Peč, na levo nad kapelico, 1778 *m*, pa Beračna Glava. Gorenja Krnica je pod Klo-bukom in pod Beračnikom. Nižje doli postaja gozdnata ter se ime-nuje Dolenja Krnica. Na meji izvira pravi planinski studenec, od koder zajemajo pitno vodo za Sv. Višarje. Od Sv. Višarij doli vede pot v Ovčjo Ves čez Žabniško planino Limovica ali pravzaprav Li-merico, ker Korošec večkrat zamenjava *r* z *v*. Od Limovice proti severu vede steza pod Črnelim Plazom (Rote Lahn) k železniški postaji Ovčja Ves. Od Sv. Višarij naravnost na sever po hrbtu do 1367 med Lisičjakom (Fuchsgraben) in Višarskim Grabnom pa pelje najkrajša pot v Žabnico, ki se na senožeti okoli 1070 *m* loči na 2 stezi: ena na desno naravnost k železniški postaji v Žabnicah, druga pa na levo v dolnji del vasi.

Čez zahodno steno in greben na Planjavo.

P. Kunaver.

Popoldansko solnce je obsevalo vrhove, ki so žareli v novo-zapadlem snegu. S tovarišem sva stala vrhu klanca pri znamenju ob vhodu v Bistriško Dolino in sva občudovala iz temnih gozdov vzdigujočo se Planjavo. Krasna je bila v

novoblesteči obleki — a ponosna je bila zavest, da sem se z dvema tovarišema povzpел na nje vrh po zahodni steni. Predlanskim, 27. julija, je bil preplezal g. pl. Meyßner iz Gradca z J. Michlerjem in J. Kovačem zahodno steno Planjave in je prišel po grebenu na vrh. Naša pot pa je bila sledeča:

Dne 2. julija l. l. smo dospeli v mraku trije v kočo v Bistrici, kjer je oskrbnica že spala. Pripravljeni smo bili, da bo drugo jutro deževalo, kajti temni oblaki so zakrivali skoraj vse nebo. — Ko je naslednje jutro posvetilo solnce skozi špranje pri oknih, smo poskakali iz gorkih postelj — lep dan se nam je obetal. Pripravljali smo se na odhod, obenem pa so prihajali hribolazci in kuhinja je bila kmalu polna vrvenja.

Ukaje smo mi trije, oba Ivana M. in T. in jaz, odšli proti Planjavi. Vedro nebo nas je navdajalo z upom, da bo plačano naše delo z lepim razgledom. S seboj smo vzeli dva cepina in eden nahrbtnik, jaz z nekoliko proviantom, vrvjo in s plezalkami. — Tam, kjer pelje steza pod Babami, smo zapustili nadelano pot in smo se polagoma približevali stenam. Nekaj skokov čez prodovje in bili smo pod gmoto Planjave, kjer se je pričelo plezanje.

Če stoji hribolazec vrhu Kamniškega Sedla, opazi, da pretrga skoraj ves masiv Planjave velik črn žleb. Ta se končuje v prodovju nekoliko nad navadno stezo. Navpična desna (od turista) stena žleba je razdeljena na dva dela, zgornji je umaknjen nekoliko nazaj in pod njim je dobro vidna črta — polica. Na to polico je hotel priti g. Meyßner; kajti nadaljnjo pot je ogledal s triedrom in jo imenoval mogočo. Porabiti je hotel takoj žleb za vstop; zato je poslal moja prijatelja, s katerima je to steno prvič preplezal, da si ta ogleda vhod. Rezultat je bil nepovoljen, ker je žleb gladek in zgoraj zaprt z velikim bolvanom. Zato so prečkali od leve strani žleba proti desni navzgor in so priplezali na malo škrbino nad prodiščem v žlebu, ki je s sedla prav dobro vidna. Prodišče se nahaja ravno nad preje omenjenim bolvanom. Tako so se izognili prvi zapreki in so stali v žlebu pred novimi nalogami. — To nam je razlagal prijatelj, ko smo plezali do one škrbine, ter se je spustil na prodišče v žleb.

Kam sedaj?

Poročnik M. je videl izhod iz tega žleba čez ploščo, ki leži pred turistom za prodiščem. Dolga je kakih 30 m, pa ni vsa gladka, le prav pri steni je uglajena in zahteva od turista, da se poslužuje adhezije, sicer pa se pride po desnem delu plošče z navadnim

plezanjem tudi na rob. Rob! Kakor da bi iz Hadesa priplezal na solnčno zemljo, tako lepo je ležala Bistriška Dolina v solnčnem svitu pod nami, ko smo priplezali nanj. Ta rob je viden na sliki, priloženi Planinskemu Vestniku l. 1909, zv. 4. Tam se rob kar lepo podaljšuje v polico — iz doline in sedla vidno le, kakor ozka razpoka v steni. No, vendar je to široka polica in cela terasa je nekoliko nagnjena proti prepadu. Sledili smo ji prav hitro. Izprva se dviguje strmo in je dolga morda do 70 m; potem pade strmo, na levo se držeč kakih 6 m, nato se zopet strmo dvigne do neke karakteristične škrbine. — G. M. je splezal do imenovane škrbine in potem po steni na levo navzgor, mi pa smo se spustili sicer onih 6 m navzdol, a iskali smo izhoda od tu. Nad nami se je dvigal žleb, zelo strm, na levi kratek čas tudi previsen in navpičen. Pod nami je padala stena doli na bliščeče prodo, tu in tam še pokrite s snegom.

Razpustij in uravnal sem vsq vrv in se zasidral ter skril glavo pred padajočim kamenjem. Isto bi rad storil moj bratranec T., pa ni našel nobenega pravega skrivališča v kadunji. Medtem je prišel tovariš I. M. kot prvi plezati. Skoraj vseh 25 m vrvi je porabil, da je dobil varno mesto — naju pa rešil kamenite toče, ki je letela izpod njegovih rok in nog. — Pa to bi še ne bilo prehudo, ko bi ne prišla ta vražja megla. Hipoma je bilo vse odeto v sivo ogrinjalo; pa to nas ni oviralo, ker od onega kraja, kjer se je tovariš I. M. zasidral in naju pri plezanju zavaroval, smo plezali vsi hkratu.

Toda kmalu nato je sploh vsako plezanje minilo in prodnato skalovje je bilo nekaj časa naša pot. Kje je to? Polico smo zapustili v oni kadunji in smo plezali na levo kvišku; tako smo prišli na ono steno nad žlebom, opisanem že v začetku. Ta stena se vidi s sedla malone navpična, a je, kakor rečeno, s prodom posuta in položna; le tu in tam je treba položiti zopet roke na skalovje. — Nismo pa imeli namena preplezati to steno naravnost na prvi vrh, ampak smo jo prečkali, vedno se dvigujoč od desne proti levi (od turista) in smo prišli na greben. Nič drugega ko temna megla je ležala pod nami, valovila se je ondi, kjer bi se morala videti v silni globini Logarjeva Dolina. Vrv smo si razvezali in zvil sem si jo čez prsi. Naslonjeni na skalo smo nekoliko počivali. Bil sem malo razburjen, ker je pri prečkanju izpod naših nog bobnelo zelo veliko skalovja v globino tja čez gladke stene v temni žleb, na čigar prodišču smo stali še pred kratkim. Od ondi so prihajali ves čas klici. Čigavi? — Čakali smo prav malo časa in se čudili, kje pač pleza dotličnik; ako bi šel po naši polici, bi ga najmanj tri četrt ure še ne slišali.

Mangart (2678 m).

Sv. Višarje.

Sv. Višarje (1792 m).

Fotogr. dr. Pavel Skaberné.

Kar se pojavi iz megle pod nami postava in g. B. je stal v naši sredi. Sledil nam je ves čas, kakor se je dokazalo!

»Tle ste, gspudje!« nas je veselo pozdravil; malo da ga nismo šli tipat, je-li še cel; kajti toča, ki smo jo mi delali in spuščali v kraj, kjer je on plezal, je bila izdatna! Pravil nam je, da je plezal kar skozi oni kamin, ki je skoraj 40 *m* dolg in navpičen.

»Gspudje, naprej!« je zaklical g. B. Slušali smo in odrinili v — meglo. — Kraj kjer smo plezali sedaj, je zadnji viden s Kamniškega Sedla; to je namreč strmi greben Sukalnika (na pridejani sliki dobro viden). Ta del grebena ne nudi posebnih težkoč. Na vrhu smo našli skalnega možica, delo prvih treh turistov, ki so preplezali lani to pot.

Od Sukalnika dalje pa se začne pravo delo. Zaradi megle je bil položaj videti še hujši. Razdrapanost grebena, ki smo ga morali preplezati, je res grozovita. Vse preperelo in nezanesljivo, divje in zračno. Na levi je utonil pogled v globočini v sivi megli, tam spodaj mora ležati Logarjeva Dolina; na desni pa je tudi divja strmina, rdeče stene, žlebovi niso redki. — Boljše, da gre skalovje, negotovo in varljivo, v globino, nego da bi mene jedli orli! Tega se je držal zlasti g. M. Prijatelj I. M. mi je pravil, da je tu poročnik neprestano snažil, nepretrgoma je grmelo v prepade na levi in desni. Danes je tudi grmelo izpod rok in nog tovarišev, ki so mi že izginili v megli. Ostal sem sam. . . .

Klici tovarišev so me zopet zbudili k delu — z veselim ukom sem jim odgovoril. Najprvo pada greben nekoliko, potem se nekoliko vzdiguje in se razteza kakih 200 *m* vodoravno; seveda tak kakor skrhana žaga. Polno »žandarmov« se mi je stavilo na pot. Deloma sem se jim obesil kar za vrat in noga v plezalki je tipala po stopnji, deloma pa sem tudi jahal, največ sem balansoval. Na nekaterih krajih sem se moral držati polic pod robom grebena, deloma na severni, pa tudi na južni strani. Nekako na sredi je interesantna zarez. Nekaj krepkih vzdigov me je spravilo zopet na ostrino grebena in nadaljevalo se je prejšnje delo.

Sedaj skakaje, pa zopet plezaje sem došel tovariše! Stali so pred zadnjo zapreko. Pred nami se je dvigal vrh, ki je pravi Sukalnik. Gladke stene na jugozahodni strani niso dale misliti na prehod, pač pa severna stran. Vse rdeče je bilo tu. Strm, malo izražen kamin in strma v prepad viseča polica nam je nudila prehod. Tu smo snažili kakor za stavo. Nepretrgoma je grmelo kamenje v prepad in obdal nas je čuden žveplen duh razbitih skal. — Precej časa je

trajalo, preden smo se skobacali preko in se oddahnili. G. B. je že v sredi onega rdečega terena splezal na desno v skoraj navpično steno, pa je pozneje rekel, da je ondi malo preveč »luftno«. — Ko smo drugič ponavljali to turo, je bilo tu že mnogo boljše; če pa nam bo še kdo sledil, našel bo one izpostavljene kraje nad severno steno Planjave že precej osnažene, a previdnosti bodo ti kraji še vedno zahtevali v obilni meri.

Zopet smo stali na strmini grebena. Še en del je bilo treba premagati, tu pa na južni strani; skala je zdaj že veliko bolj zanesljiva. Ker je bilo nekaj gladkih krajev, so služila kolena prav izvrstno. — Tovariši so mi zopet izginili. Solnce je kukalo medlo iz megle, v dokaz, da ni bilo nad nami debelih plasti. Dalje se je nehalo plezanje. Skakaje sem prišel nekoliko navzdol črez prod pod pravi vrh. Tam sem zagledal tovariše pod triangulacijskim znamenjem. Zvedriti pa se ni hotelo, zato smo po kratkem počitku utonili zopet v megli. — —

Bilo je štirinajst dni po tem. Upa polna sva korakala s tovarišem Ivanom M. zopet v gore. Visoko stanje barometra nama je zagotavljalo trajno ugodno vreme. Izvenredno hitro nama je mineval ta dan čas; mrak se je že delal, ko sva se vzdignila izza skale pri izviru Bistrice, nad katere vodami je že polegla prosojna meglica.

V času, ko so iz višine k nama, vspenjajočima se ob robu gozda, doneli vriski pastirjev iz koč pod sedlom, svetil nama je že mesec na pot. Tako svečano tiho je bilo tu. Pastirji so se spravljali k počitku, ko sva dospela do koč. Dali so nama mleka, a za plačilo bi raje vzeli tobak kakor denar. Niti svetilke mi ni bilo treba prižgati, tako lepo je osvetljeval mesec krajino. Oba sva bila očarana o lepoti tega divnega večera in njega magične razsvetljave. Mesečina je omilila robove Planjave in Brane, a povečala obeh vrhov mogočnost.

Tu mi je pravil tovariš, kako skrivnostno je vplivala mesečna noč nanj in njega dijaško družbo, ko so blodili ob mesecu tu gori proti sedlu. Da, dijaška leta in potovanje po gorah kot dijak! Koliko prijetnosti je združenih s tem in idealnih koprnjenj! Koliko priložnosti ima dijak, izobraziti se v pravega in dobrega turista, takega, da ga ne straši kaka nedolžna stenica ali celo zažičena in zaklinjena pot. Žal, cinični posmehi onih turistov, ki hodijo v planinske koč spat in po dolinah renomirat z junaštvij, namesto da bi uživali naravo in črpali iz nje novih moči, to škodi mnogo pri razvitku naših turistov-dijakov.

Krasna melodija tam od Planjavinih sten je osupnila tovariša — zopet se je ponovila in spogledala sva se. Ali vile rajajo ondi po zelenicah v mesečnem svitu? Vil ni! Veseli vrisk tovarišev je odhitel v sanjavo višino povprašat. Prišel je odmev od sten, nato pa jodler v odgovor. Najin prijatelj Ivan Kovač je pred kočo igral okarino! Malo pozneje smo si stisnili roke in nato do pozne noči uživali krasni razgled v mesečni svetlobi in govorili o naslednjem jutru in njega namenu.

Planjava! Zopet po naši novi poti, pa z bližnjico skozi »Brinšekov Kamin«, skozi kamin, ki ga je g. B. pred štirinajstimi dnevi prvi preplezal in nas dohitel ondi na zračnem grebenu.

Naslednje jutro je prišel s tovarišem gospod nositelj onega imena gori in šli smo na delo. Ono malo prodišče v sredi nam že znanega temnega žleba je bilo naše izhodišče. Nismo se lotili plošče, nismo hoteli na polico, ampak tam, kjer se na naši levi strnejo gladke stene in črno zija med njimi dolga razpoka, tam smo si izvolili pot.

To je interesanten del poti! In koliko je prihranjenega časa, koliko preje se pride na ono s prodrom in redkimi rušami pokrite položne stene! Od prodišča smo šli v strmem žlebu vedno navzgor. Bolj in bolj so se zoževale stene. Črez nekaj stopnic smo prilezli do pečevja, ki se je nekaj udrlo v žleb in zaprlo nadaljnjo pot. Črez pečevje je nemogoče, ob straneh so gladke stene, morda skozi skalovje? Da, skozi! Voda in morda padajoče skale same so naredile zanimiv prehod skozi zapreko. Posamezni smo zlezli v duplino in potem vrh tega skalovja. Izhoda se nuditava dva. Dve luknji nad mano sta me vabili iz vlažne tmine na svetli dan. Volil sem desno. Krepek vzdig, noge so nekoliko pobrcale in bil sem zunaj. Ozka traverza z eksponiranimi mesti a dobrimi prijemi nas je dovedla v kamin sam.

Navadnega plezanja od tu naprej ni nič. Zopet je le posameznik mogel naprej. Včasih je kak kamen zažvižgal okoli glave, ki ga je sprožil prednik, potem pa je zaklical zadnji: »Pozor!« Tako so se menjavali klici, vprašanja in odgovori: »Naprej?« »Naprej!« »Kasneje!« »Pozor!« itd. Opasno mesto je sredi kamina. Tu zabrani daljnje plezanje zagvozdena skala; treba se je prosto pognati iz kamina in stena je gladka. A kjer je sila največja, je pomoč najbližja. Gori, poleg zagvozdene skale je namreč prijem kakor kljuka! S pomočjo tega prijema in zagvozdenja hrbta v tu zelo ozkem kaminu se da telo spraviti črez to »zračno« mesto. Od tu naprej smo premagali

težja mesta skoraj samo z zagvozdjenjem telesa. Ko je bil konec tega zanimivega plezanja, mi je bilo žal, da se ni nadaljevalo in — žal mi je bilo, da smo stali že na vrhu! A krasen razgled me je potolažil.

Okolica Gorice v luči turisticke.

Jakob Zupančič.

Solnčna Gorica! Koga še ni ta beseda elektrizovala, ko je sedel pozimi pri peči, priklenjen na sobo, v kakem zasneženem kraju in se je naenkrat spomnil, da so še kraji na svetu, kjer je zima samo v pratiki doma. Solnčna Gorica! Kateri Ljubljčan še ni mislil na to, ko je krepko rezal gosto meglo po ulicah ob Ljubljnici! In: »Solnčna Gorica, kje si?« je marsikdo nevoljen vzkliknil, ko se je pripeljal v Gorico in naletel slučajno na deževni dan in na brezmejno morje blata, ali pa na hudo burjo, ki je vzdigavala siloviti prah. Solnčna Gorica, ti si res Gorica, dokler si solnčna!

Ali človek se nazadnje do sita nagleda tudi velikega mesta, celo cesarskega Dunaja, da začne siliti na deželo, v okolico mesta in da potem sodi in ceni vsako mesto po njegovi okolici in po lepih izletih v to okolico. In kolikor manjše je mesto, toliko hitreje postane človeku dolgčas v mestnem obzidju, toliko hitreje hoče izleteti v kak prijazen kraj mestne okolice.

O izletih v okolico Gorice je težko govoriti nedomačinu, še težje pa domačinu, ki ne pozna okolice, ako nikamor ne gre. S specialno karto Gorice v roki se dajo na papirju napraviti prav lepe ture in partije; te pa ostanejo lepe večkrat samo toliko časa, dokler jih človek ne poskusi sam. Uspeh vsakega izleta zavisi namreč v prvi vrsti od človeka, ki hoče izleteti, in v drugi vrsti šele od partije same. Jeden se hoče samo izprehoditi in duševno uživati naravo, to se pravi razgled, čisti zrak in toplo solnce ali pa gozdni hlad. Drugi se razvedri na izletu samo tako, da vžije kaj bolj kompaktne ali kapljivotekečega; zato se ustavlja pri vsaki gostilni. Kako je prireditelju skupnih izletov včasih res težko zadeti pravo pot, ve povedati samo tisti, ki je že imel čast prirejati take družabne izlete brez — družbe. Pripomniti pa je treba glede izletov sploh še nekaj.

Ako se med turisti govori o izletih, zlasti v hribe, se misli na peš-izlete, ki se pa smejo združiti po ravnini in po dolinah tudi z železnico ali kako drugače, zlasti še na povratku. Ko se je človek že izprehodil ali izletal po oddaljenih gričih in hribih in se vrača v Gorico, ta si gotovo ne bo želel še več ur hoje po ravni in prašni cesti.

* * *

Lega mesta Gorice je glede na raznoličnost okolice tako srečno izbrana, kakor malokje, zlasti odkar žvižgajo vlaki na vse strani. Naj se že človek odloči za dolino ali hrib, vsega ima na izbiro. Mnogoštevilne ravne ceste in poljske steze nas vabijo n. pr. v prostrano Furlansko nižino, katera je s svojim obdanim poljem in z neštetimi vrstami murv in brajd podobna velikanskemu vrtu. Za izletnike, ki se najrajše vozijo, je tukaj res idealen kraj. Na drugo stran pa kliče meščane znana Vipavska dolina s svojim zgodnjim sadjem in težkim vinom. Za sanjače in pesniške kandidate pa je kakor nalašč ustvarjena ozka dolina ob vedno lepi Soči navzgor.

Kdor pa je v hribih doma, se razvedri samo v hribih; temu ni mar za kolo ali za kočijo; peš je njegova deviza! Za hribovce in planince se odpira svet iz Gorice tudi na tri strani. Proti jugu je dobro uro do vznožja Kraške planote. Beseda Kras ne zbujajo pri ljudeh navadno nič kaj lepих pričakovanj, zlasti ne pri onih, ki poznajo Kraško planoto samo iz železniškega voza; vsak misli na Kraško burjo, Kraško vročino in sušo in Kraške kamenite puščave. Nekaj več zanimanja utegne vsaj pri turistih zbuditi razgovor o lepих pogledih s Kraške planote na Jadransko Morje in proti severu na visoke snežne planine. Zanimanje za Kras pa raste bohotno, ako nanese govorica na Kraški teran. Marsikdo si ogleda Kras samo od te strani...

Drugo skupino izletov na hribe pa tvori visoka Trnovska Planota ali Trnovski Les in pa Bohinjščica. Da se izletniki obrnejo na to stran, morajo biti že nekaki turisti. Za enodnevne izlete je ta visoka planota malo huda partija. Da se pride preko prvega roba in čez goli skaloviti Kraški svet do senčnih gozdov, za to je en dan skoro premalo.

Tretja skupina sestoji iz gričevja, ki se dviguje v neposredni bližini mesta ob Soči in vabi meščane na obisk v Brda. Mnogo se govori o Goriških Brdih, a daleko nimajo toliko obiskovalcev, kakor bi jih zaslužila. Najsi bo letni čas katerikoli, vedno se izplača poleteti za izprembo tudi v Brda. Pozimi nas vabijo lepe solnčne in suhe ceste po bregovih, spomladi nas očarajo griči s svojim belim in rdečkastim cvetjem sadnega drevja: mandeljev, breskev in črešenj

— vse je kakor en sam pisan vrt! Jeseni pa se nam na trti ponuja presladka rebula in v kletih zapeljivi bric — vražji stric.

V seznamku izletov okrog Gorice ni treba še posebej navajati izprehodov v najbližjo okolico, tako n. pr. v Št. Andrež in Šempeter, v Rožno Dolino in Ajševico, v Panovec in Kronberg, v Solkan, v Št. Maver in v Pevmo in Podgoro. Preveč so znani kraji, dovolj obiskovani in za turista preblizu. Nekaj več turističnega pomena imajo, v neposredni bližini mesta, izleti na goro Kalvarijo nad Podgoro, k sv. Katarini nad Solkanom in na Staro Goro za Šempetrom.

(Dalje prihodnjič.)

Slovstvo.

Dr. V. Korun: Spake. Satire, humoreske in drugo. V Ljubljani 1810. Ig. pl. Kleinmayr & Bamberg. — Planinci, posebno kadar so „sami med seboj“ in dobre volje, se radi pošalijo na priprost, brezetiketen način; volja je dobra, besede pa so jim često manj izbrane ter misli zabavne in zabavljive. Njim bo prav ustrezno s pričujočo zbirko feljtonov, ki se med njimi nahajajo tudi šaljivi „turistovski“, n. pr. „Spominski verz na Kredarici“. — Estetično oceno prepuščamo tozadevnim listom.

Naše slike.

1. *Pogled z Grintavca na Kočno* (2541 m). — Najzapadnejši vrh Savinjskih Planin, široka Kočna, je v celi tej skupini najbolj izrazita, samostojna gora. Dviguje se tik iz globoke Kokrske doline in Jezerskega Kota, in široka vsedlina — Dolec — jo loči od Grintavca, ki je le za nekaj višji (2558 m). Kočna je širok hrbet, ki sestoji iz pet ostrih vrhov; najvišja sta severna stožca. Proti severu se grezi Kočna z navpičnimi stenami v kot Spodnje Kočne, pristop je mogoč le preko Češke Koče na Ravnéh, od koder je napravila Češka podružnica S. P. D. dobro zavarovano stezo čez globoko Dovško Škrbino in ob njenem robu pod severnim vrhom Kočne na drugi najvišji vrh. Svoj čas je bila Kočna pristopna le od južne strani iz zasnežene, plazovite kotanje Gornjega Dolca. Na sliki, ki je posneta z vrh Grintavca, vidimo ostro Dovško Škrbino, pod njo en del Gornjega Dolca, potem pa prav pregledno skalovite južne stene Kočne ter nje vrhove. Čez zapadne grebene kuka onstran Kokrske doline gospodujoči Storžič (2134 m).

2. *Sv. Višarje* (1792 m). — Evo pestre slike sloveče romarske gore! Ne popisujemo nje lege in pomena — vsakomur je znan. Občudujemo pa žilavost ljudstva, ki je postavilo cerkev in celo vas na tako visokem vrhu; občudujemo krasoto planinskega sveta, ki nas obkrožuje — zemlja je naših dedov! — O njenem obgorju poroča temeljito dr. Tuma v današnjem članku.

3. V tekstu: Jungfrau (str. 3.)

4. Kot priloge: a) Zahodna stena Planjave in b) Pogledi v Višarske Glave.

T.

Obzor.

Zimskošportni vozni listki po znižanih cenah. — Ravnateljstvo državnih železnic v Trstu je uvedlo na državnih železnicah zimskošportne vozne listke po znižanih cenah, med drugimi tudi za proge Ljubljana—Jesenice—Bled—Bohinjska Bistrica—Kranjska Gora, in sicer za II. in III. razred. Pravico do znižanih voženj imajo člani Slovenskega Planinskega Društva, ako se izkažejo z veljavno društveno izkaznico. Vozni listki so veljavni za dobo od 1. novembra t. l. do 30. aprila 1911 in se morejo uporabljati na vseh v voznem redu označenih osebnih in posebnih športnih vlakih. Vožnja je nastopiti ob nedeljah in praznikih, ob dnevih športnih prireditev ali en dan prej pred omenjenimi dnevi, povratek je mogoč vselej poljubno tekom 5 dni. Vožni listek se mora pred vsakokratno vožnjo predložiti v potrdilo pri osebni blagajni železniške postaje, takisto se je treba izkazati z društveno legitimacijo ob vsakokratni reviziji voznega listka. Vožnja iz Ljubljane do Jesenic in nazaj stane za II. razred K 5·40, III. raz. K 3·40; do Bleda II. raz. K 6·20, III. raz. K 3·90; do Kranjske Gore II. raz. K 6·90, III. raz. K 4·40. Vozni listki za te proge se dobe pri Osrednjem odboru Slov. Plan. Društva v Ljubljani. Vožnja iz Ljubljane do Boh. Bistrice in nazaj stane za II. raz. K 7·70, za III. raz. pa K 4·90 — listki za to progo se pa dobe v pisarni Deželne Zveze za tujski promet v Ljubljani (nasproti hotelu „Union“).

Društveni vestnik.

Tekma slik amater-fotografov. — Osrednji odbor „Slovenskega Planinskega Društva“ v Ljubljani vabi s tem g. amater-fotografe, društvene člane, da se blagovole udeležiti tekmovalne razstave slik, ki jo priredi osrednji odbor „Sl. Plan. Društva“ meseca marca 1911 v Ljubljani. Program je sicer splošen in neomejen, vendar se bo razsodišče v prvi vrsti oziralo na slike o kočah in napravah „Slov. Plan. Društva“, na njih bližnjo okolico, na poglede in razglede od teh koč in na slike o planinah, na katerih so društvene naprave. Odlikovane slike in njih negativi postanejo last osrednjega odbora „Slov. Plan. Društva“ in se sprejmejo v Planinski Vestnik ter društveni album. Imena slik, objektiv, razsvetljava in popis naj se zabeležijo, ker se bodo ti podatki pri ocenjevanju vpštevali. Razstavi namenjene slike je poslati najkasneje do 25. februarja 1911 Osrednjemu odboru „Slov. Plan. Društva“ v Ljubljani, ki rade volje daje vsa predmetna pojasnila.

Drugi veliki planinski ples v Trstu. — Za to krasno planinsko prireditev, ki se bode vršila dne **11. februarja 1911** po triletni dobi zopet v Trstu, vlada v vseh krogih ne le Primorja, temveč tudi Gorenjske, Notranjske itd. obče zanimanje.

Prireditev II. plan. plesa bo pa tudi prekašala prvega po krasni in povsem novi opremi iz našega planinskega sveta.

Dekoracijski odsek, ki je že pričel s svojim delom, nam pripravlja posebno presenečenje. A tudi marljivi damski odbor je že na delu ter tekmuje z različni pododbori, da se II. vel. planinski ples izvrši tem sijajnej in gotovo prekosi vse letošnje enake prireditve.

V delu je že tudi krasen umetniški lepak, a marsikaj je treba zamolčati.

Drugi veliki planinski ples v Trstu boče očaral po svoji divni umetniški opremi in vsej ostali priredbi slehernega udeleženika in zato upamo, da se snidejo vsi navdušeni planinci in planinke dne 11. februarja 1911 na II. velikem planinskem plesu v Trstu.

Predavanje. V prvi polovici januarja priredi naše društvo predavanje v Ljubljani v Mestnem Domu. Predaval bo gosp. Rudolf Badiura o „Zimi v planinah“ na podlagi 70 barvanih skioptičnih slik iz Savinjskih Planin in Triglavskega pogorja. Skioptikon vodita gospoda Bogumil Brinšek in Jože Kunaver. V pokritje stroškov se bo pobirala prostovoljna vstopnina, prebitek je namenjen v prid bodoče plan. kočje na Križkih Podih. Dan in čas predavanja se pravočasno objavi po dnevnikih.

Darila. — Za kočjo na Nanosu: gospod Leopold Dekleva v Bujah, odstopil sodno pričnino 4 K, slavno županstvo v Podragi 30 K. Srčna hvala! — Kranjski podružnici za Prešernovo Kočo: Nabiralniki: pri Jegliču na Selu pri Žirovnici 11 K 69 h, pri Joštarju v Kranju 16 K 11 h in pri Geigerju v Kranju 5 K 63 h.

Občni zbor. — Odbor Cerkljanske podružnice S. P. D. sklicuje svoj redni občni zbor na 6. prosinca 1911, ob 7. uri zvečer v prostorih g. Franceta Makuč v Cerknem. — Za slučaj, da bi ta občni zbor ob določeni uri ne bil sklepčen, vrši se za pol ure kasneje drugi občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih članov.

Cerkljanska podružnica je priredila 20. listopada 1910 planinsko veselico s spevoigro „Moč uniforme“ in s plesom. — Veselica je v vsakem oziru dobro uspela. — Za dober uspeh prireditve se imamo v prvi vrsti zahvaliti vsem cenjenim sodelovalcem, v drugi vrsti pa požrtvovalnemu občinstvu, ki vsako našo prireditev počasti z obilnim obiskom.

Popravek. — Na strani 218. lanskega letnika čitaj: »mezdar, pare« (namesto: merdar, paze). — V Vestniku št. 7. preteklega leta je med darovalci za kočjo na Nanosu popraviti: „nabrala gospa Dinca Tavčarjeva.“

Novi člani. — Cerkljanske podružnice: Inž. Reif, zasebni zemljemerec v Cerknem.

Kranjskogorske podružnice: gospod Lindtner Robert, c. kr. davčni upravitelj v Radečah.

Izstopivši člani. — Cerkljanske podružnice: Dr. Franc Kraus, dekan, Vladimír Kabaj, c. kr. finančni stražnik, oba v Cerknem.

Vsebina: Janko Mlakar: Jungfrau in še marsikaj. (S sliko, str. 1.) — Dr. H. Tuma: V Višarskih Glavah. (Str. 6.) — P. Kunaver: Čez zahodno steno in greben na Planjavo. (Str. 10.) — Jakob Zupančič: Okolice Gorice v luči turisticke. (Str. 16.) — Slovo: Dr. V. Korun, Spake. — Naše slike: Pogled z Grintavca na Kočno, Sv. Višarje, Jungfrau in 3 obrisi: Planjave in Pogledi v Višarske Glave. (Str. 18.) — Obzor: Zimskošportni vožni listki po znižanih cenah. (Str. 19.) — Društveni vestnik: Tekma slik amater-fotografov, Drugi veliki planinski ples v Trstu. (Str. 19.), Predavanje, Darila, Občni zbor, Cerkljanska podružnica, Popravek, Novi člani, Izstopivši člani. (Str. 20.)

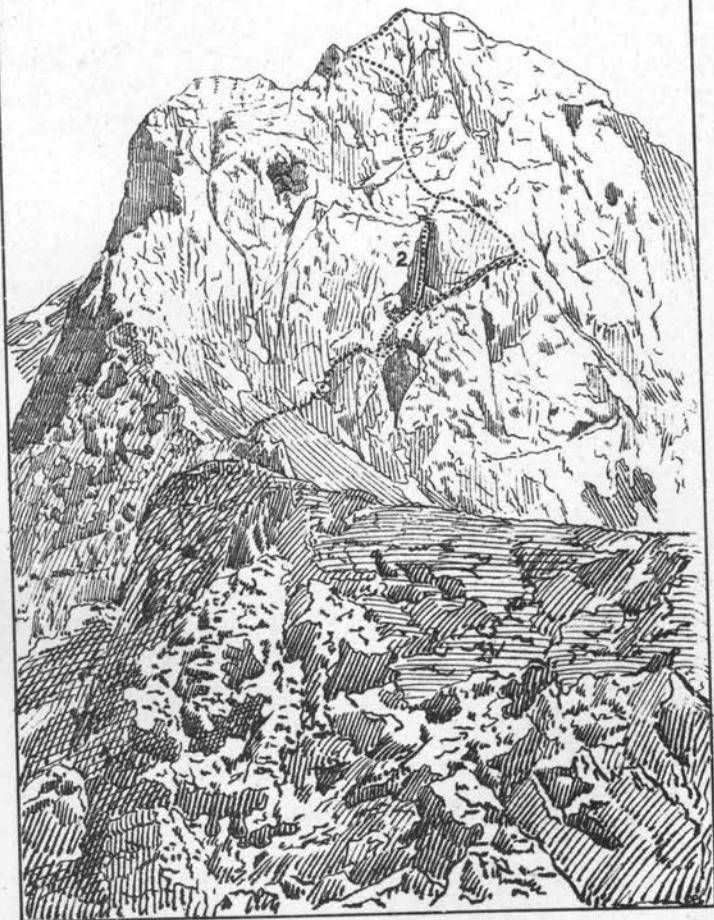
Pogled na Višarske Glave z vrha 1761 zahodno od cerkve Sv. Višarij.
(K str. 6-10).

Pogled z Višarske Planine na
prednje vrhove Višarskih Glav.
(K str. 6-10).

1. polica
 2. Brinšekov kamin.
- (Greben ni videti)
ubrana pot

Zahodna stena Planjave.

(Plan, Vestn. 1911).

„Planinski Vestnik“ in „Slovensko Planinsko Društvo“.

Članarina „Slov. Plan. Društva“ znaša na leto 6 K (za dijake 3 K); ob pristopu se plača vpisnina 2 K (dijaki so je prosti). Ustanovnina znaša 60 K.

„Planinski Vestnik“ prejemajo društveni člani zastonj. Naročnina za nečlane je 5 K na leto (za dijake 3 K; dijaki-naročniki dobe takoj dijaške vstopnice). Posamezna številka stane 50 vin.

„Planinski Vestnik“ izhaja desetkrat na leto, vselej prvega dne vsakega meseca, izvzemši avgust in september. Vsaka številka se zaključí s 25. dnevem dotičnega meseca.

Društvena znamenja dobivajo člani (za 2 K) pri Osrednjem društvenem odboru v Ljubljani, pri podružniških odbori, pri gospodih trgovcih: **Ivanu Sokliču** (Pod Trančo), **G. Čadežu** (na Mestnem trgu), **Pavlu Magdiču** (v Prešernovi ulici), **A. Krejčiju** (v Wolfovi ulici) in **g. Mariji Tičar** (Sv. Petra cesta) v Ljubljani.

H. SUTTNER :: LJUBLJANA

Glavna trgovina: MESTNI TRG = Podružnica: SV. PETRA CESTA 8

Lastna tovarna ur v Švici s tovarniško znamko „IKO“

Najbogatejša zaloga vseh vrst ur, osobito jako priporočljive **špecialitete »precizijskih« ur s spričevali točnosti.** — Največja izbira zlatnine in srebrnine, najrazličnejšega blaga iz kina- in pravega srebra. — Tudi stenske in salonske ure ter budilke najnovejšega izdelka po najnižjih cenah! Ravno kar novo izšel krasni cenik razpošilja se zastonj in poštne prosto!

KRANJSKA BETONSKA TVORNICA

TRIBUČ & KOMP. LJUBLJANA

Pisarna, tvornica in skladišče na Tržaški cesti. Telefon 296.

Priporoča vse v betonsko stroko spadajoča dela, zlasti: cevi v vseh velikostih na stroj ali na roko izgotovljene, stopnjice, balkone, betonasto opeko za dimnike, ki ne razzebe, strešno cementno opeko modernega modela, nagrobne spomenike, stavbene okraske, korita, cementne plošče za tlak v modernih vzorcih itd. itd. itd.